

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 16 februari 1909, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.

(2:a U. A.)

Ordinarie anslag.

Kammarkollegium.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1909 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t i punkten 1 under sjunde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att, med godkännande af det enligt statsrådsprotokollet tillstyrkta förslag till öfvergångsstat för kammarkollegium, höja det för nämnda ämbetsverk uppförda ordinarie anslaget, nu 122,100 kronor, med 1,300 kronor, eller således till 123,400 kronor.

Kammar-
kollegium.
[1.]*

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande, hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

* Hänvisar till punkt i statsverkspropositionen.
Bih. till Riksd. Prot. 1909. 4 Saml. 1 Afd. 8 Häft. (N:o 8.)

Stämpelomkostnader. Stämpel-
omkostnader.

[2.]

2:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 2 föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget till stämpelomkostnader med 110,000 kronor, eller från 280,000 kronor till 390,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 7—9 i det statsverkspropositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1909.

På grund af hvad departementschefen till stöd för framställningen anför, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må höja förslagsanslaget till stämpelomkostnader med 110,000 kronor, eller från 280,000 kronor till 390,000 kronor.

Kostnader för allmänna bevilningens uttaxering. Kostnader för
allmänna
bevilningens
uttaxering.

[3.]

3:o) Kungl. Maj:t har under punkt 3 föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget till bestridande af kostnader för allmänna bevilningens uttaxering, nu 270,000 kronor, med 70,000 kronor, eller till 340,000 kronor.

Departementschefens yttrande i ärendet återfinnes å sid. 9—11 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som af hvad därom i statsrådsprotokollet meddelats funnit behof af den äskade anslagshöjningen föreligga, hemställer,

att Riksdagen må höja förslagsanslaget till bestridande af kostnader för allmänna bevilningens uttaxering, nu 270,000 kronor, med 70,000 kronor, eller till 340,000 kronor.

Tullverket.

Tullverket.

[4.]

4:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen dels att, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1909 tillstyrkta ändringar i tullverkets stater, för år 1910 bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 4,369,400 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen, hvarigenom förslagsanslaget till tullverket, nu 4,372,700

kronor, skulle minskas med 3,300 kronor, dels ock att medgifva, ej mindre att till enhvar af de nuvarande tjänstinnehafvarna vid tullförvaltningen i Trelleborg, hvilka åtnjuta extra inkomster, som i och med öppnandet af ångfärjetrafiken mellan Trelleborg och Sassnitz helt eller delvis komma att bortfalla, må, såsom personligt aflöningstillägg under den del af innevarande år, då ångfärjetrafiken kommer att äga rum, af tullmedlen utgå ett belopp, motsvarande å samma tid belöpande andel af de extra inkomster af sådant slag, som tillkommit honom under år 1907, samt att för sådant ändamål må af nämnda medel disponeras ett belopp af högst 2,575 kronor, än äfven att de belopp, som enligt aflöningsstaten för tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning äro afsedda för aflöning af betjänte vid kustbevakningen, må, i den mån af dem innehafda befattningar under innevarande eller nästkommande år varda lediga och med afseende å förändrade anordningar vid bevakningen befinnas kunna utan olägenhet indragas, disponeras till jakt- och båtlega under nämnda båda år för sådana af kustbevakningen använda tjänstefarkoster, i hvilka anbragts för deras framdrifvande afsedda motorer.

Af den i ärendet lämnade utredning, som innefattas å sid. 12—25 i statsrådsprotokollet, inhämtas, att enligt Kungl. Maj:ts förslag tullverkets ordinarie utgiftsstater för år 1910 skulle komma att utvisa följande slutsummor:

aflöningsstaten	kronor 3,319,950: —
ålderstilläggsstaten	„ 250,000: —
öfvergångsaflöningsstaten	„ 700: —
indragningsstaten	„ 4,520: —
pensionsstaten för afskedade tjänstemän och betjänte	„ 300,000: —
pensionsstaterna för affidna tjänstemäns och betjäntes efterlämnade änkor och barn (däraf 10,000 kronor bestämdt anslag)	„ 35,000: —
omkostnadsstaten	„ 459,230: —

Summa kronor 4,369,400: —

och anser sig utskottet böra i detta sammanhang erinra, dels att 1908 års Riksdag å extra stat för innevarande år beviljat, till förstärkning af arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen, ett anslag af 14,000 kronor samt för bestridande af kostnaderna för en tullbehandlings- och upplysningsbyrå inom styrelsen ett anslag af 24,500 kronor, dels ock att Kungl. Maj:t i punkterna 14, 15 och 16 under förevarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen att jämväl för år 1910 för berörda ändamål anvisa mot-

svarande belopp, tillhopa 38,500 kronor, öfver hvilka framställningar utskottet under punkterna 14 och 15 här nedan afgifver yttrande.

Ofvan angifna minskning å 3,300 kronor i staternas slutsumma har uppkommit därigenom, att anslaget till indragningsstaten genom två å densamma uppförda personers död minskats med tillhopa 3,360 kronor, hvaremot anslaget till omkostnadsstaten för jämnande af staternas slutsumma höjts med 60 kronor.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft två inom Andra Kammaren väckta motioner, den ena (n:o 97) af herr *A. Åkerman m. fl.*, som föreslagit:

att Riksdagen måtte bevilja den lägre tullpersonalen i riket en löneförhöjning med minst 30 % i Stockholm och minst 25 % i landsorten, beräknadt å summan af nuvarande lön och tjänstgöringspenningar att utgå från och med 1909 års början, intill dess ny lönereglering för tullverkets stater kommer till tillämpning;

och den andra (n:o 105) af herr *N. E. Lindberg*, hvilken hemställt, att Riksdagen måtte å extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 4,800 kronor, att, under villkor, som Kungl. Maj:t kan finna lämpligt föreskrifva, utgå med 200 kronor till hvar och en af sådana f. d. kustvakter till fot eller häst, som nu åtnjuta pension af ett belopp intill 500 kronor årligen.

I afseende å de af motionärerna till stöd för deras förslag anförda skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

*Utskottets
yttrande.*

Vidkommande först Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, innebär detsamma icke någon annan förändring i de för tullverket för år 1909 fastställda stater än här ofvan angifna minskning i indragningsstaten och erforderlig jämkning i omkostnadsstaten till vinnande af afrundad slutsumma för tullverkets samtliga stater. Kungl. Maj:t har emellertid gjort framställning om beredande af ersättning åt personalen vid tullkammaren i Trelleborg för den minskning i extra inkomster, som förväntas uppstå i och med öppnandet af ångfärjetrafiken mellan Trelleborg och Sassnitz. Dessa extra inkomster, som hufvudsakligen utgjorts af ersättning dels för arbete å öfvertid med klarering af kontinentalångarna och för inquisition af sagda ångfartyg äfvensom med tullbehandling och transitering af gods, dels ock för packhusets öppenhållande å öfvertid för emottagande af gods, kunna nämligen förväntas komma att helt och hållet eller till sin hufvudsakliga del i och med den nya förbindelsens införande upphöra på grund af bestämmelsen i § 185 tullstadgan att hos

gränstillförvaltning, där trafik på utlandet medelst järnväg äger rum, vare sig omedelbart eller på ångfärja, all expedition, som erfordras i och för klarering af färja eller tåg eller för vidare befordran i oförtulladt skick af gods, som ankommer och afgår med genomgående järnvägslägenhet, skall äga rum, då tåget anländer, oafsedt å hvilken tid af dygnet, helg- eller söckendag, detta inträffar. Utskottet finner i likhet med generaltullstyrelsen och departementschefen, med hänsyn till de i förevarande fall förekommande särskilda omständigheter, skäl icke saknas för beredande åt vederbörande tullpersonal af ersättning för den minskning i dess extra inkomster, som af den sålunda angifna anledningen kan komma att drabba densamma, och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot det af Kungl. Maj:t för ändamålet beräknade beloppet 2,575 kronor, anser sig utskottet, som emellertid vill uttala sin förväntan, att aflöningsstillägg från berörda belopp endast utdelas i den mån det verkligen visas, att vederbörande lidit minskning i nu ifrågasvarande inkomster, böra förorda förslaget.

Hvad Kungl. Maj:t i öfrigt föreslagit har utskottet funnit sig böra lämna utan erinran.

Beträffande herr Åkermans m. fl. ofvanberörda motion om tillfällig löneförbättring för den lägre tullpersonalen, anser sig utskottet, i öfverensstämmelse med den af generaltullstyrelsen och departementschefen i ämnet uttalade mening, icke kunna tillstyrka Riksdagen att genom åtgärd i den af motionärerna föreslagna riktning föregripa den för närvarande pågående utredningen för revision af tullverkets stater i deras helhet och det förslag som därpå må komma att grundas, och detta så mycket mindre, som i motionen icke är lämnad någon som helst utredning angående de kostnader, som härigenom skulle komma att drabba statsverket. Utskottet kan alltså icke förorda motionen.

Vidkommande herr Lindbergs motion angående förhöjning i pensionerna för åtskilliga äldre f. d. kustvakter, vill utskottet icke bestrida, att för de i motionen omordade befattningshafvare, i likhet med hvad som gäller om många andra pensionstagare, den dem beviljade pensionen kan, med hänsyn till de prisförhållanden, som inträdt efter tiden för pensionsbeloppens bestämmande, anses låg. På grund af de vidtgående konsekvenser, som äro förenade med en åtgärd att för en viss tjänstemannaklass, som fått sina pensioner bestämda enligt äldre löneförhållanden, med anledning af sedermera inträffade löneregleringar och prisstegringar höja de en gång fastställda pensionsbeloppen, finner sig utskottet dock icke böra tillstyrka motionen.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa:

1:o) att Riksdagen må, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1909 tillstyrkta ändringar i tullverkets stater för år 1910, bestämma dessa stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kronor	3,319,950: —
ålderstilläggsstaten	„	250,000: —
öfvergångsaflöningsstaten	„	700: —
indragningsstaten	„	4,520: —
pensionsstaten för afskedade tjänstemän och betjante	„	300,000: —
pensionsstaterna för affidna tjänstemäns och betjantes efterlämnade änkor och barn (däraf 10,000 kronor bestämdt anslag)	„	35,000: —
omkostnadsstaten	„	459,230: —
	Summa kronor	4,369,400: —

och sålunda för år 1910 bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp, 4,369,400 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen; vid bifall hvartill förslagsanslaget till tullverket, nu 4,372,700 kronor, kommer att minskas med 3,300 kronor;

2:o) att Riksdagen må medgifva:

a) att till enhvar af de nuvarande tjänstinnehafvarna vid tullförvaltningen i Trelleborg, hvilka åtnjuta extra inkomster, som i och med öppnandet af ångfärjetrafiken mellan Trelleborg och Sassnitz helt eller delvis komma att bortfalla, må, såsom personligt aflöningstillägg under den del af innevarande år, då ångfärjetrafiken kommer att äga rum, af tullmedlen utgå ett belopp, motsvarande å samma tid belöpande andel af de extra inkomster af sådant slag, som tillkommit honom under år 1907, samt att för sådant ändamål må af nämnda medel disponeras ett belopp af högst 2,575 kronor; samt

b) att de belopp, som enligt aflöningsstaten för tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning äro afsedda för aflöning af betjante vid kustbe-

vakningen, må, i den mån af dem innehafda befattningar under innevarande eller nästkommande år varda lediga och med afseende å förändrade anordningar vid bevakningen befinnas kunna utan olägenhet indragas, disponeras till jakt- och båtlega under nämnda båda år för sådana af kustbevakningen använda tjänstefarkoster, i hvilka anbragts för deras framdrifvande afsedda motorer;

3:o) att herr Åkermans m. fl. ofvanberörda motion icke må vinna Riksdagens bifall; samt

4:o) att herr Lindbergs omförmälda motion ej heller må af Riksdagen bifallas.

Patent- och registreringsverket.

5:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att, med godkännande af det enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1909 af departementschefen tillstyrkta förslaget till utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1910, medgifva, att afgifterna för patent samt för registrering af varumärken äfvensom af mönster och modeller må användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1910 af förordningen angående patent, lagen om skydd för varumärken samt lagen om skydd för vissa mönster och modeller, samt att afgifterna för registrering af aktiebolag, försäkringsbolag, solidariska bankbolag, föreningar för ekonomisk verksamhet samt afgifterna för andra uppgifter till aktiebolags-, försäkrings- och föreningsregistren äfvensom för anmälanden till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingas af tillämpning under år 1910 af lagen om aktiebolag, lagen angående solidariska bankbolag, lagen angående bankaktiebolag och lagen om försäkringsrörelse eller ock af Kungl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1910 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och procura tillika med lagarna om ändringar i vissa delar af sistberörda lag, lagen om handelsbolag och enkla bolag samt lagen om försäkringsrörelse.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 26—31 i statsrådsprotokollet.

Patent- och
registrerings-
verket.
[5.]

Omförmälda förslag till utgiftsstat är af följande lydelse:

Utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1910.

				K r o n o r.			
	Lön.	Tjänst- görings- pennin- gar.	Summa aflöning.				
<i>A. Aflöningar.</i>							
1 öfverdirektör.....	5,000	2,000	7,000				
1 öfveringenjör.....	3,700	1,800	5,500	} Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kronor.			
1 öfveringenjör.....	3,700	1,800	5,500				
1 ledamot och sekreterare	3,000	1,500	4,500				
2 ledamöter och sekreterare	6,000	3,000	9,000	} Lönen kan höjas, efter 5 år med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.			
1 registrator och arkivarie	1,800	1,200	3,000				
1 notarie	1,800	1,200	3,000				
1 byråingenjör	1,800	1,200	3,000				
7 byråingenjörer	12,600	8,400	21,000				
1 bokhållare	1,800	1,200	3,000	} Lönen kan efter 5 år höjas med 100 kronor.			
1 förste vaktmästare	800	300	1,100				
1 vaktmästare	500	300	800				
2 vaktmästare	1,000	600	1,600		68,000		
<i>Anm.</i> Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bo- stad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.							
Anslag till ålderstillägg, förslagsvis.....					12,300		80,300
<i>B. Omkostnader.</i>							
<i>Förslagsanslag.</i>							
Till adjungerade ledamöter, tjänstemän öfver stat, biträdande ingenjörer, amanuenser, särskildt tillkallade tekniska bi- träden, extra skrifbiträden, extra vaktmästare, vikariats- ersättningar m. m.					98,000		
„ renskrifning och skrifmaterialier, postafgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m.					50,000		
„ böcker och tidskrifter, trycknings- och bindningskost- nader, kungörelser och publikationer m. m. efter af- drag af influtna prenumerationsafgifter och dylikt					80,000		
„ återställda registreringsafgifter.....					5,600		
„ bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern....					1,600		235,200
Summa kronor							315,500

Den föreslagna utgiftsstaten skiljer sig från den för ämbetsverket nu gällande stat därigenom, att dels förslagsanslaget till ålderstillägg blifvit höjdt från 11,300 kronor till 12,300 kronor, dels förslagsanslaget till renskrifning och skrifmaterialier, postafgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m. höjts från 40,700 kronor till 50,000 kronor; utvisande alltså den nya staten en ökning på det hela af 10,300 kronor.

Då utskottet funnit behovet af de sålunda äskade anslagshöjningarne genom hvad därom i statsrådsprotokollet förekommer ådagalagd, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

- a) godkänna ofvan intagna förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1910;
- b) medgifva,

att afgifterna för patent samt för registrering af varumärken äfvensom af mönster och modeller må användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1910 af förordningen angående patent, lagen om skydd för varumärken samt lagen om skydd för vissa mönster och modeller, samt

att afgifterna för registrering af aktiebolag, försäkringsbolag, solidariska bankbolag, föreningar för ekonomisk verksamhet samt afgifterna för andra uppgifter till aktiebolags-, försäkrings- och föreningsregistren äfvensom för anmälanden till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingas af tillämpning under år 1910 af lagen om aktiebolag, lagen angående solidariska bankbolag, lagen angående bankaktiebolag och lagen om försäkringsrörelse eller ock af Kungl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1910 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och prokura tillika med lagarna om ändringar i vissa delar af sistberörda lag, lagen om handelsbolag och enkla bolag samt lagen om försäkringsrörelse.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

*Höjning af
anslaget till
reseunderstöd
åt fabriks- och
handverks-
arbetare.*

*Höjning af
anslaget till
reseunderstöd
åt idkare af
handverk och
annan mindre
industri.*

[6, 7.]

6:o) Kungl. Maj:t har under punkterna 6 och 7 af förevarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen dels att, jämte förklarande att det under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af slöjderna» uppförda anslag till understöd åt sådana arbetare i de särskilda näringsyrkena, hvilka önska att i främmande länder förvärfva sig ökade insikter och konstfärdighet, icke vidare må användas för beredande af reseunderstöd jämväl åt personer, som själfständigt utöfva näringsyrke, höja berörda anslag med 15,000 kronor eller från 35,000 kronor till 50,000 kronor; dels ock att, med förklarande vidare i fråga om det under samma anslagstitel nu anvisade anslag till understöd åt sådana idkare af handverk och annan mindre industri, hvilka bedrifva sin verksamhet i den omfattning, att de i allmänhet icke själfva deltaga i yrkesarbetet, och som önska att genom inhämtande i främmande länder af nya arbetsmetoder med mera förvärfva ytterligare insikter och erfarenhet, att detsamma må användas till beredande af sådant understöd åt idkare af handverk och annan mindre industri, oberoende af den omständigheten, huruvida ifrågavarande yrkesidkare själfva deltaga i yrkesarbetet eller icke, höja berörda anslag med 5,000 kronor eller från 10,000 kronor till 15,000 kronor;

och skulle, vid bifall till hvad sålunda föreslagits, anslaget till befrämjande i allmänhet af slöjderna komma att ökas med 20,000 kronor, eller från 78,500 kronor till 98,500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 32—42 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som på grund af hvad till stöd för framställningen anförts, finner ej mindre lämpligheten af de föreslagna förändrade dispositionerna af de båda förevarande anslagen ådagalagd än äfven behovet af de äskade anslagshöjningarne styrkt, får alltså hemställa,

att Riksdagen må

a) jämte förklarande att det under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af slöjderna» uppförda anslag till understöd åt sådana arbetare i de särskilda näringsyrkena, hvilka önska att i främmande länder förvärfva sig ökade insikter och konstfärdighet, icke vidare må användas för beredande af reseunderstöd jämväl åt personer, som själfständigt utöfva närings-

yrke, höja berörda anslag med 15,000 kronor eller från 35,000 kronor till 50,000 kronor; samt

b) med förklarande vidare i fråga om det under samma anslagstitel nu anvisade anslag till understöd åt sådana idkare af handverk och annan mindre industri, hvilka bedrifva sin verksamhet i den omfattning, att de i allmänhet icke själfva deltaga i yrkesarbetet, och som önska att genom inhämtande i främmande länder af nya arbetsmetoder med mera förvärfva ytterligare insikter och erfarenhet, att detsamma må användas till beredande af sådant understöd åt idkare af handverk och annan mindre industri, oberoende af den omständigheten, huruvida ifrågavarande yrkesidkare själfva deltaga i yrkesarbetet eller icke, höja berörda anslag med 5,000 kronor eller från 10,000 kronor till 15,000 kronor.

Vid bifall till hvad sålunda föreslagits, kommer anslaget till främjande i allmänhet af slöjderna att ökas med 20,000 kronor, eller från 78,500 kronor till 98,500 kronor.

Byggnader och reparationer.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja reservationsanslaget till byggnader och reparationer med 50,000 kronor eller från 250,000 kronor till 300,000 kronor.

*Byggnader
och reparatio-
ner.
[8.]*

De till stöd för framställningen anförda skäl återfinnas å sid. 43—46 i statsrådsprotokollet.

Såsom i statsrådsprotokollet erinras har hittills varit uppfördt å ordinarie stat ett anslag till byggnader och reparationer å 250,000 kronor och å extra stat ett anslag till underhåll och reparationer af publika byggnader å 50,000 kronor, båda i sin användning tillgodoseende samma ändamål. Emellertid har, enligt hvad erfarenheten gifver vid handen, alltsedan år 1899, då berörda extra anslag första gången beviljades, behovet af samma anslag för hvarje år allt starkare gjort sig gällande och anser vid sådant förhållande utskottet, i likhet med öfverintendents-ämbetet och departementschefen, att det ordinarie anslaget lämpligen

*Utskottets
yttrande.*

bör, med uteslutande af extra anslaget, höjas med beloppet af sistnämnda anslag eller 50,000 kronor. Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen må höja reservationsanslaget till byggnader och reparationer med 50,000 kronor eller från 250,000 kronor till 300,000 kronor.

Biträde inom finansdepartementet vid beredning af ärenden rörande bankväsendet samt med upprättande af statistiska uppgifter rörande bank- och hypoteksinrättningar.

Biträde inom finansdepartementet vid beredning af ärenden rörande bankväsendet samt med upprättande af statistiska uppgifter rörande bank- och hypoteksinrättningar.

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att det å riksstatens sjunde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till bestridande af kostnader för finansdepartementets bankbyrå, högst 6,000 kronor, måtte ur riksstaten uteslutas samt därstädes i stället såsom ordinarie anslag uppföras ett förslagsanslag till biträde inom finansdepartementet vid beredning af ärenden rörande bankväsendet samt med upprättande af statistiska uppgifter rörande bank- och hypoteksinrättningar, högst 4,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 46—57 i statsrådsprotokollet.

Förevarande anslagsförändring har sin grund i en önskan att genom bankinspektörens befrielse från det honom för närvarande åliggande chefskapet för finansdepartementets bankbyrå samt därmed förbunden föredragningsskyldighet bereda honom tillfälle att i större utsträckning än hvad för närvarande kan vara honom möjligt ägna sig åt sin, på grund af bankväsendets och därmed sammanhängande förhållandens lifliga utveckling, alltmera maktpåliggande befattning såsom bankinspektör. Föredragningen af bankärenden inför departementschefen skulle med undantag för vissa viktigare ärenden, som fortfarande äro afsedda att af bankinspektören föredragas, tillkomma sekreteraren hos bankinspektionen, hvilken härför skulle åtnjuta ett arvode å 2,600 kronor. För nödigt biträde vid upprättande af statistiken angående banker och hypoteksinrättningar är beräknadt ett belopp af 1,400 kronor. Då de sålunda föreslagna anordningarne synas utskottet välbetänkta ur synpunkten af åstadkommande af en effektiv bankkontroll samt utskottet icke har något att erinra mot det för genomförande af den förändrade organisationen beräknade beloppet 4,000 kronor, får utskottet hemställa,

[9.]

Utskottets yttrande.

att det å riksstatens sjunde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till bestridande af kostnader för finans-

departementets bankbyrå, högst 6,000 kronor, må ur riksstaten uteslutas samt därstädes i stället såsom ordinarie anslag uppföras ett förslagsanslag till biträde inom finansdepartementet vid beredning af ärenden rörande bankväsendet samt med upprättande af statistiska uppgifter rörande bank- och hypoteksinrättningar, högst 4,000 kronor.

Restitutioner.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget till restitutioner, nu 135,000 kronor, med 165,000 kronor, eller således till 300,000 kronor. *Restitutioner.*
[10.]

På grund af hvad till stöd för framställningen i statsrådsprotokollet (sid. 58) förekommer får utskottet hemställa,

att Riksdagen må höja förslagsanslaget till restitutioner, nu 135,000 kronor, med 165,000 kronor, eller således till 300,000 kronor.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

10:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att höja anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., nu 80,043 kronor, med 20,027 kronor eller således till 100,070 kronor. *Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*
[11.]

Såsom af statsrådsprotokollet (sid. 58 och 59) inhämtas, är den föreslagna höjningen af anslaget i fråga hufvudsakligen betingad af de ökade kraf, som under de senare åren ställts på anslaget. Därjämte är beloppet af förhöjningen beräknadt med hänsyn till jämnande af hufvudtitelns slutsumma. Utskottet hemställer,

att Riksdagen med anledning af Kungl. Maj:ts förevarande framställning må höja anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., nu 80,043 kronor, med 20,000 kronor, eller således till 100,043 kronor, dock att i anslaget må få göras den jämkning, som kan visa sig erforderlig för jämnande af hufvudtitelns slutsumma.

Öfriga ordinarie anslag.

Ang. öfriga
ordinarie
anslag.

11:o) Beträffande öfriga under sjunde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag har icke någon förändring blifvit föreslagen.

Departementschefen har emellertid till statsrådsprotokollet omförmäلت, att sedan lönerogleringskommittén den 8 sistlidne december afgifvit betänkanden och förslag angående såväl mynt- och kontrollverken som ock kontroll- och justeringsstyrelsen, innefattande förslag till de nuvarande mynt- och kontrollverkens sammanförande till ett ämbetsverk, hvilket ämbetsverk, dit jämväl skulle förläggas öfverinseendet öfver justeringsväsendet i riket, skulle erhålla benämningen mynt- och justeringsverket, äfvensom till löneroglering m. m. för samtliga omförmälda ämbetsverk, samt vederbörande myndigheter efter remisser häröfver afgifvit yttranden, berörda ärenden torde komma att föreläggas innevarande Riksdag till pröfning; och har departementschefen tillika omnämnt, att därest, på sätt kommittéförslaget innehölle, kontroll- och justeringsstyrelsen blefve uppförd å ordinarie stat, i samband därmed den förutvarande inom finansdepartementet anordnade kontroll- och justeringsbyrån, hvilken fortfarande till formen kvarstode å departementets stat, ehuru därför anvisade aflöningsmedel jämlikt Riksdagens medgifvande tillsvidare disponerades för aflönande af den allenast på förordnande tillsatta personalen inom den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsen, borde från departementets stat definitivt afföras och det i riksstaten för departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli uppförda anslaget i följd däraf minskas.

De ordinarie anslag som skulle komma att af de sålunda i utsikt ställda propositionerna beröras äro anslaget till finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt anslaget till mynt- och kontrollverken. Jämte anmälan att utskottet beträffande berörda båda anslag kommer att framdeles under Riksdagen afgifva utlåtande, får utskottet hemställa,

att samtliga de ordinarie anslag under sjunde hufvudtiteln, som här ofvan icke blifvit särskildt omförmälda, må för år 1910 fastställas till samma belopp som i innevarande års riksstat.

Extra anslag.

Med anledning af de för tillfälliga behof, hänförliga till sjunde hufvudtiteln, gjorda framställningar får utskottet afgifva följande yttranden och förslag.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

12:o) Af statsrådsprotokollet inhämtas, att de af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, som tillhörde sjunde hufvudtiteln och borde till ersättande hos Riksdagen anmälas, enligt uppgift från statskontoret vore: till ersättning till ägare af skattefrälsehemman, hvilkas ränta icke blifvit af statsverket inlöst, kronor 31,105: 74		<i>Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.</i> [12.]	
„ inlösen af skattefrälseräntor	„ 4,011: 25		
„ jämlikt nådiga brefvet den 3 april 1908 utanordnade medel till gäldande af kostnad för anbringande under år 1907 af registreringsnummer å svenska fartyg	„ 305: 75		
„ gäldande af Sveriges bidrag för tiden från och med den 1 september 1907 till den 1 september 1908 till bestridande af kostnaden för den ständiga sockerkommissionen i Brüssel	„ 726: —		
„ kostnader för den under den 3 oktober 1902 tillsatta löne regleringskommittén	„ 35,027: 30		
„ kostnader för den under den 20 januari 1905 tillsatta statistiska kommittén	„ 21,924: 11		
„ kostnader för den samma dag tillsatta kommittén för verkställande af revision af lagen angående skydd mot yrkesfara med flera författningar	„ 4,863: 44		
„ kostnader för verkställande af utredning rörande lagstiftningsåtgärder för lärlingsväsendets ordnande	„ 9,106: 60		
„ kostnader för den under den 21 december 1906 tillsatta kommittén för afgifvande af förslag till bestämmelser angående kontroll å fartygs sjövärdighet m. m.	„ 13,054: 40		
transport kronor	120,124: 59		

	transport kronor	120,124: 59
till kostnader för den under den 22 juni 1906 tillsatta kommittén för revision af gällande tull-taxa	„	45,164: 14
„ kostnader för utredningar angående ändrad lagstiftning i fråga om den direkta beskattningen	„	19,102: 12
„ kostnader för den under den 13 september 1907 tillsatta kommittén för revision i vissa delar af gällande banklagstiftning	„	7,881: 12
„ kostnader för den under den 13 juni 1908 tillsatta kommittén för utredning af frågan om inrättande af en hypoteksbank för tillgodoseende af fastighetskrediten i städerna m. m.	„	1,838: 70
„ kostnader för den under den 6 mars 1908 tillsatta kommittén för revision af gällande lagstiftning rörande patent och om skydd för varumärken samt verkställande af utredning rörande behovet af förändrad organisation af patent- och registreringsverket m. m.	„	2,190: —
„ kostnader för utredningar rörande nya handels- och sjöfartstraktater med vissa främmande länder	„	9,147: 51
„ kostnader för utredning angående ändrade grunder för statens bokföring	„	7,500: —
„ kostnader för biträde vid uppgörande af förslag till lagstiftning angående civila tjänstnehafvares pensionering m. m.	„	2,833: 34
„ kostnader för revision af förordningen angående sättet och ordningen för sjöfolks på- och afmönstring m. m.	„	1,138: 25
„ kostnader för utredning af frågan om lagstiftningsåtgärder till sjöfartens betryggande mot faror och olägenheter, orsakade af timmertransporter sjöledes	„	330: 80
„ kostnader för biträde vid utredning af frågan rörande förbud för kvinnors användande till visst industriellt arbete nattetid	„	400: —
„ kostnader för revision af gällande bestämmelser rörande kontrollen å guld- och silfverarbeten jämte därmed sammanhängande föreskrifter	„	625: —
	transport kronor	218,275: 57

	transport kronor	218,275: 57
till kostnader för utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser angående kontrollen vid tillverkning af brännvin, maltdrycker och socker samt nya ordningsstadgar för brännvinsbrännerierna och för maltdrycksbryggerierna äfvensom rörande sockerbeskattningen m. m.	„	4,053: —
„ kostnader för utredning af frågan om beskattning af stärkelse, tillverkad af majs	„	2,567: 91
„ godtgörelse åt bryggeriägare, som upphört med tillverkning af maltdrycker i skattepliktigt bryggeri, för utgifter för ändringar i bryggeriet, orsakade af maltdrycksbeskattningens införande,	„	9,463: 86
„ kostnader för reparations- och ändringsarbeten inom kanslihusbyggnaden	„	28,874: 21
„ kostnader för reparations- m. fl. arbeten inom de till kommerskollegii arbetsstatistiska afdelning upplåtna lokaler i riksgäldskontorets gamla hus å Riddarholmen	„	4,888: 69
„ jämlikt nådigt bref den 22 november 1907 till statistiska centralbyrån utbetalta medel för täckande af kostnader för det officiella statistiska trycket utöfver hvad å samma ämbetsverks stat för sådant ändamål anvisats	„	13,734: 68
„ kostnader för verkställande af förberedande utredning beträffande frågan om Sveriges deltagande i 1908 års internationella konstindustriutställning i S:t Petersburg	„	1,675: 24
	Summa kronor	283,533: 16

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt tal af kronor har departementschefen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra framställning, att till gäldande af omförmälda förskott måtte å extra stat för år 1910 anvisas ett belopp af 283,534 kronor; och har sådan framställning nu blifvit af Kungl. Maj:t till Riksdagen aflåten.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till *gäldande af omförmälda förskott* å extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 283,534 kronor.

Förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret.

[13.]

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 7,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 64 och 65.

På grund af Kungl. Maj:ts framställning i ämnet beviljade 1908 års Riksdag för ifrågavarande ändamål på extra stat för innevarande år ett anslag af 7,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till *förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret*, på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 7,000 kronor.

Förstärkning af arbetskrafterna hos generaltullstyrelsens kansli-, revisions- och kameralbyråer.

Uppehållande på förordnande af en notarietjänst å generaltullstyrelsens kanslibyrå samt af två revisorstjänster och en aktuarietjänst å styrelsens revisionsbyrå.

Förstärkning af arbetskrafterna å generaltullstyrelsens kameralbyrå.

[14, 15.]

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen *dels* att till bestridande af kostnaderna för uppehållande på förordnande under år 1910 af en notarietjänst å generaltullstyrelsens kanslibyrå samt af två revisorstjänster och en aktuarietjänst å styrelsens revisionsbyrå på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 12,000 kronor, *dels ock* att till förstärkning af arbetskrafterna å generaltullstyrelsens kameralbyrå, likaledes på extra stat för år 1910, anvisa ett belopp af 2,000 kronor.

Utredningen i detta ärende återfinnes å sid. 65 och 66 i statsrådsprotokollet.

På grund af hvad i ärendet förekommit hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum,

a) till bestridande af kostnaderna för *uppehållande på förordnande under år 1910 af en notarietjänst å generaltullstyrelsens kanslibyrå* samt af *två revisorstjänster och en aktuarietjänst å styrelsens revisionsbyrå*

på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 12,000 kronor samt

b) till *förstärkning af arbetskrafterna å generaltullstyrelsens katedralbyrå*, likaledes på extra stat för år 1910, anvisa ett belopp af 2,000 kronor.

Generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå.

15:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för *bestridande af kostnader för generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 24,500 kronor, att utgå direkt af tullmedlen.

Ang.
generaltull-
styrelsens tull-
behandlings-
och upplys-
ningsbyrå.
[16.]

Uppförande af nytt landsstatshus i Härnösand.

16:o) Sedan 1907 års Riksdag till uppförande af nytt landsstatshus i Härnösand beviljat ett anslag af 275,000 kronor samt däraf på extra stat för hvartera af åren 1908 och 1909 anvisat ett belopp af 100,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af nämnda anslag på extra stat för år 1910 anvisa återstående 75,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Nytt lands-
statshus i
Härnösand.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må af förenämnda till *uppförande af nytt landsstatshus i Härnösand* beviljade anslag å 275,000 kronor på extra stat för år 1910 anvisa återstående 75,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Uppförande af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län m. m.

17:o) Sedan 1908 års Riksdag dels för inköp af tomten n:o 32 i Karlskrona stads åttonde kvarter samt för uppförande å samma tomt

Uppförande
af ny bostad åt
lands-
höfdingen
i Blekinge
län m. m.
[18.]

af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län äfvensom för verkställande af vissa arbeten å landsstatshuset i nämnda län beviljat ett anslag af 251,200 kronor, samt däraf på extra stat för år 1909 anvisat 151,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1908 disponera sistnämnda belopp, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda anslag å 251,200 kronor på extra stat för år 1910 anvisa återstående 100,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må af omförmälda, för *inköp aftomten n:o 32 i Karlskrona stads åttonde kvarter* samt för *uppförande å samma tomt af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län* äfvensom för *verkställande af vissa arbeten å landsstatshuset i nämnda län* beviljade anslag å 251,200 kronor på extra stat för år 1910 anvisa återstående 100,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Tillbyggnad till och anordnande af värmeledning i länsresidenset i Östersund.

Tillbyggnad till och anordnande af värmeledning i länsresidenset i Östersund.

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för uppförande och inredande af tillbyggnad till länsresidensbyggnaden i Östersund samt för anordnande af värmeledning uti vissa styrelsens ämbetslokaler i samma byggnad på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 25,200 kronor.

[19.]

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet, sid. 78—85.

Utskottet har funnit ej mindre den föreslagna utvidgningen af länsstyrelsens ämbetslokaler välbehöflig än äfven införande af värmeledning i samma lokaler af förhållandena påkalladt, hvadan, och då utskottet, som tagit del af de för ifrågavarande arbeten upprättade detaljerade kostnadsförslag, icke funnit anledning till anmärkning emot desamma, utskottet hemställer,

att Riksdagen må för *uppförande och inredande af tillbyggnad till länsresidensbyggnaden i Östersund*

samt för *anordnande af värmeledning uti vissa styrelsens ämbetslokaler i samma byggnad*, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af öfverintendentensämbetet tillstyrkta förslag, på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 25,200 kronor.

Inköp af fastigheten n:is 50 och 51 i kvarteret Blasieholmen i Stockholm.

19:o) Under punkt 20 har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i afvaktan på den proposition i ämnet, som Kungl. Maj:t kunde komma att till Riksdagen aflåta till inköp för statsverkets räkning af fastigheten n:is 50 och 51 i kvarteret Blasieholmen i Stockholm, bland de extra anslagen å sjunde hufvudtiteln för år 1910 beräkna ett belopp af 190,000 kronor.

Inköp af fastigheten under n:is 50 och 51 i kvarteret Blasieholmen i Stockholm.
[20.]

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering, m. m.

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnader för handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m. på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 9,700 kronor.

Handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering, m. m.

Den i ärendet förebragta utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 89—94.

Till bestridande af kostnader för handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering har Riksdagen för hvart och ett af åren 1905—1908 å extra stat anvisat ett belopp af 7,500 kronor.

[21.]

På Kungl. Maj:ts förslag anvisade 1908 års Riksdag för enahanda ändamål samt för utgifvande af »Sveriges Skeppslista» på extra stat för år 1909 ett belopp af 11,100 kronor däraf, 1,400 kronor att användas under år 1908 och återstående 9,700 kronor under år 1909.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till bestridande af kostnader för *handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m.* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 9,700 kronor.

Arfvode till ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium.

Arfvode till
ett sjötekniskt
biträde hos
kommerskolle-
gium.
[22.]

21:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till beredande af *arfvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

Förstärkning af arbetskrafterna å kommerskollegii afdelning för näringsstatistik.

Ang.
förstärkning
af arbets-
krafterna å
kommers-
kollegii afdel-
ning för när-
ingsstatistik.
[23.]

22:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och med hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet, sid. 95—98, anföres i ämnet får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med hvad som för innevarande år ägt rum, till *förstärkning af arbetskrafterna å kommerskollegii afdelning för näringsstatistik* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 19,760 kronor.

Arbetsstatistiska undersökningar i kommerskollegium.

Arbets-
statistiska
undersök-
ningar i
kommers-
kollegium.
[24.]

23:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för arbetsstatistiska undersökningar under nästkommande år på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 38,900 kronor.

Med hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet, sid. 99—112, anföres i ämnet, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för *arbetsstatistiska undersökningar under nästkommande år* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 38,900 kronor.

Arfvode till en vaktmästare hos kommerskollegium.

24:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1905—1909 ägt rum, till beredande af *arfvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 800 kronor.

Ang. arfvode till en vaktmästare hos kommerskollegium.

[25.]

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

25:o) Kungl. Maj:tt har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1910 bevilja dels såsom bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och aflönande af en andre lärare vid samma skola ett belopp af 4,800 kronor, dels ock såsom bidrag till personlig löneförbättring för föreståndaren och förste läraren vid nyssnämnda skola Arthur Krebs ett belopp af 500 kronor och såsom bidrag till sådan löneförbättring för andre läraren därstädes Sven H. von Schedvin ett belopp af 250 kronor, eller tillhopa 750 kronor.

Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och aflönande af en andre lärare vid skolan.

Bidrag till personlig löneförbättring åt föreståndaren vid skolan A. Krebs och andre läraren därstädes S. H. von Schedvin.

[26, 27.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 112—116 i statsrådsprotokollet.

För inrättande af en väfskola, ställd i samband med tekniska elementarskolan i Borås, anvisade 1868 års Riksdag på extra stat, jämte 4,500 kronor till skolans första uppsättning af maskiner och redskap, ett belopp af 3,000 kronor för skolans underhåll, mot villkor att af länets landsting eller eljest inom orten tillsköttes ett därutöfver för ändamålet behöfligt ytterligare belopp af 1,500 kronor. Sedermera har Riksdagen årligen för skolans underhåll på extra stat beviljat anslag, som utgått med 3,000 kronor till och med år 1872 och därefter med ett till 3,800 kronor förhöjdt belopp, mot villkor att af länets landsting eller eljest för ändamålet tillsköttes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget.

Förutom nyssnämnda anslag har Riksdagen årligen för tiden från och med år 1882 såsom bidrag till aflönande af en andre lärare vid

skolan likaledes på extra stat anvisat ett anslag af 1,000 kronor, mot villkor att enahanda belopp blefve för ändamålet från Älfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutet.

Då anslag för uppehållande af ifrågavarande skolas verksamhet jämväl under år 1910 är erforderligt samt utskottet icke funnit anledning till anmärkning emot de för föreståndaren och förste läraren samt för andre läraren vid skolan föreslagna personliga lönetilläggen å respektive 500 kronor och 250 kronor, får utskottet alltså hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1910 anvisa

a) såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås* och aflönande af en andre lärare vid samma skola — med villkor att från Älfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp motsvarande minst hälften af statsanslaget — 4,800 kronor;

b) såsom bidrag till personlig löneförbättring för föreståndaren och förste läraren vid nyssnämnda skola Arthur Krebs ett belopp af 500 kronor och såsom bidrag till sådan löneförbättring för andre läraren därstädes Sven H. von Schedvin ett belopp af 250 kronor, eller tillhopa 750 kronor under villkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

Understöd åt
föreningen för
svensk hems-
slöjd.

[28.]

26:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande af hvad statsrådsprotokollet (sid. 116—118) i ärendet innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande af dess verksamhet under nästkommande år på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 15,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

Anslag till
handelsunder-
visning.

[29.]

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handels-

skola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, samt Malmö högre handelsinstitut på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 42,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 118—126.

Till understöd åt de två förstnämnda handelsinstituten har Riksdagen alltsedan år 1894 på extra stat beviljat anslag, som för hvart och ett af åren 1907—1909 utgått med 35,000 kronor. För Malmö högre handelsinstituts räkning anvisade 1908 års Riksdag på extra stat för år 1909 ett belopp af högst 3,000 kronor under förutsättning att Malmö stadsfullmäktige fortfarande till institutet lämnade årligt understöd till minst samma belopp som dittills och på de villkor i öfrigt som Kungl. Maj:t kunde komma att bestämma.

Genom nådigt bref den 25 september 1908 har Kungl. Maj:t förordnat, att det för innevarande år anvisade anslaget skulle användas till understöd åt ifrågavarande tre handelsinstitut under villkor, bland andra,

att vid instituten skulle beredas tillfälle till afgiftsfri undervisning, vid hvarterdera af Göteborgs handelsinstitut och Frans Schartaus praktiska handelsinstitut för minst femton och vid Malmö högre handelsinstitut för minst tre medellösa elever och att för öfrigt nedsättning i elevavgifterna borde ske, i den mån institutens styrelser pröfvade eleverna vara i behof däraf, dock ej till lägre belopp än 100 kronor för hvarje elev, samt

att understöden skulle i mån af behof fördelas mellan instituten för att användas i främsta rummet till godtgörande af skillnaden mellan det belopp, som af nedsatt afgift betalande elever erlagts, och det belopp, som skulle hafva influtit, om såväl dessa som frielever erlagt en hvar 260 kronor, och i andra rummet till gäldande af det belopp, hvarmed, oaktadt berörda godtgörelse, inkomsterna tilläfventyrs understege utgifterna, dock att i hvarje fall det till Malmö högre handelsinstitut i enlighet med dessa grunder utgående statsunderstöd icke finge öfverstiga 3,000 kronor.

Beträffande storleken af det för år 1910 behöfliga anslaget framgår enligt lämnade upplysningar för läsåret 1908—1909, att detsamma — under bibehållande af den i ofvanberörda villkor af Kungl. Maj:t angifna principen, att understöden skola i främsta rummet användas till godtgörande af minskning i inkomst, som orsakats af helt eller delvis efterskänkande för mindre bemedlade elever af eljest för undervisningen utgående afgifter — borde utgå till Göteborgs handelsinstitut med 23,120

kronor, till Frans Schartaus handelsinstitut med 16,140 kronor och till Malmö högre handelsinstitut med 2,750 kronor, eller tillhopa 42,010 kronor.

Då utskottet icke har något emot det äskade beloppet att erinra, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 42,000 kronor, att af Kungl. Maj:t användas till *understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handelskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut samt Malmö högre handelsinstitut*, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffar, att Göteborgs stadsfullmäktige, hvad Frans Schartaus handelsinstitut angår, att grosshandelssocieteten i Stockholm och, vidkommande Malmö högre handelsinstitut, att Malmö stadsfullmäktige fortfarande till instituten lämna årligt understöd till minst samma belopp som hittills, samt på de villkor i öfrigt, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Bidrag till upprättande och underhållande af en handels-högskola i Stockholm.

28:o) Under punkt 30:o har Kungl. Maj:t förslagit Riksdagen att, i afvaktan på den proposition i ämnet, Kungl. Maj:t komme att till Riksdagen aflåta, bland de extra ordinarie anslagen under sjunde hufvudtiteln såsom bidrag till upprättande och underhållande af en handels-högskola i Stockholm beräkna ett belopp af 30,000 kronor.

[30.]

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Export- och handelsstudie-stipendier..

[31, 32.]

29:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande af hvad statsrådsprotokollet, sid. 128—131, innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen må i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1910 anvisa a) såsom reservationsanslag ett belopp af 20,000 kronor till *exportstipendier* och

b) ett belopp af likaledes 20,000 kronor till *handelsstudiestipendier*.

30:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att till Sveriges allmänna exportförening såsom bidrag till föreningens verksamhet på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 18,300 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

*Anslag till
Sveriges all-
männa export-
förening.*
[33.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 131—144 i statsrådsprotokollet.

För innevarande år utgår det af Riksdagen till exportföreningen anvisade anslaget med 15,000 kronor. Emellertid anses, att föreningens bibliotek, för att kunna fylla de ökade anspråk, som ställas å detsamma, under nästkommande år kommer att draga en ökad kostnad af 4,500 kronor, hvarjämte i utgifterna för föreningens verksamhet i allmänhet beräknas en ökning af 3,870 kronor eller sålunda tillhopa 8,370 kronor. Sedan från detta belopp afräknats en förväntad inkomstökning af 5,100 kronor, återstår alltså ett belopp af 3,270 kronor, eller i rundt tal 3,300 kronor, hvilket utgör beloppet af den nu äskade anslagsförhöjningen.

Utskottet har visserligen, på sätt jämväl af kommerskollegium uttalats, funnit det för biblioteket beräknade beloppet 4,500 kronor väl högt, men då i detsamma ingå kostnader ej endast för bokinköp och prenumeration å tidskrifter utan äfven för föreningens soliditetsupplysningsafdelning, har utskottet ej velat föreslå någon nedsättning i det äskade beloppet. Mot den föreslagna förhöjningen i öfrigt har utskottet intet att erinra.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen må, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* fortfarande bedrifver sin verksamhet i hufvudsakligen samma form som hittills, samt att föreningens räkenskaper skola för granskning öfverlämnas till Riksdagens revisorer, såsom bidrag till föreningens verksamhet under innevarande år å extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 18,300 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera detsamma.

Understöd åt
rederiaktie-
bolaget Nord-
stjernen för
uppehållande
af regelbunden
ångfartygsför-
bindelse mellan
Sverige och La
Plata-länderna.

[34.]

31:o) Sedan Riksdagen såsom understöd till rederiaktiebolaget Nordstjernen för uppehållande under åren 1906—1910 af regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La Plata-länderna år 1906 beviljat ett anslag af 510,000 kronor samt däraf på extra stat anvisat, för år 1907 ett belopp af 240,000 kronor samt för hvarterdera af åren 1908 och 1909 ett belopp af 90,000 kronor, äfvensom 1908 års Riksdag såsom tilläggsunderstöd till nämnda bolag för uppehållande under åren 1908—1910 af berörda ångfartygsförbindelse beviljat ett anslag af 145,000 kronor och däraf å extra stat för år 1909 anvisat 120,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1908 för ändamålet disponera 60,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att dels af det utaf Riksdagen sålunda beviljade anslag å 510,000 kronor å extra stat för år 1910 anvisa återstående 90,000 kronor, dels ock af det såsom tilläggsunderstöd till nämnda bolag likaledes redan beviljade anslag å 145,000 kronor å extra stat för år 1910 anvisa återstående 25,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 145—155.
Utskottet hemställer,

att Riksdagen må under de villkor, som innefattas i det den 31 december 1906 mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt rederiaktiebolaget Nordstjernen, å andra sidan, afslutade kontrakt med däri sedermera i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1908 vidtagna ändringar,

a) af det utaf Riksdagen såsom *understöd till rederiaktiebolaget Nordstjernen* för uppehållande under åren 1906—1910 af regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La Plata-länderna redan beviljade anslag å 510,000 kronor å extra stat för år 1910 anvisa återstående 90,000 kronor,

b) af det såsom *tilläggsunderstöd till nämnda bolag* för uppehållande under åren 1908—1910 af berörda ångfartygsförbindelse likaledes redan beviljade anslag å 145,000 kronor å extra stat för år 1910 anvisa återstående 25,000 kronor.

Understöd till
aktiebolaget
svenska ost-
asiatiska kom-

32:o) Sedan 1907 års Riksdag *dels* såsom understöd åt aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för uppehållande gemensamt med det danska »östasiatiska kompaniet» af regelbunden ångbåtsförbindelse

mellan Sverige och Danmark, å ena, samt Ostasien, å andra sidan, beviljat såsom förslagsanslag ett belopp af högst 1,850,000 kronor, att, på de villkor Kungl. Maj:t i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uti statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 7 maj 1907 angifna grunder kunde finna skäligt föreskrifva, för en tid af fem år, räknadt från den dag, någon bolaget tillhörig ångare först afginge från Sverige till Ostasien, till bolaget utbetalas med belopp, motsvarande de af bolaget för dess fartyg erlagda afgifter i Suezkanalen, dock ej öfverstigande för år räknadt 370,000 kronor; *dels ock* till beredande af sådant understöd åt bolaget för åren 1907 och 1908 af nämnda anslag å extra stat för år 1908 anvisat ett belopp af högst 470,000 kronor samt 1908 års Riksdag på extra stat för år 1909 af samma anslag anvisat ett belopp af högst 370,000 kronor, får utskottet, med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet, sid. 156—160, innehåller i ärendet, hemställa

paniet för uppehållande af regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Danmark å ena, samt Ostasien, å andra sidan.
[35.]

att Riksdagen må under de villkor, som innefattas i det i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 omförmälda emellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt *aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet*, å andra sidan, afslutade kontrakt, af det utaf Riksdagen under dylik förutsättning såsom *understöd till nämnda bolag* för uppehållande gemensamt med det danska »östasiatiska kompani» under en tid af fem år af regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Danmark, å ena, samt Ostasien, å andra sidan, beviljade förslagsanslag å högst 1,850,000 kronor af hvilket anslag tidigare anvisats tillhoppa högst 840,000 kronor för gäldande af de utaf det svenska bolaget för dess fartyg erlagda afgifter i Suezkanalen å extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af högst 370,000 kronor.

Dispaschörsväsendet.

33:o) Under punkt 36:o har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i afvaktan på den proposition i ämnet, som må komma att till Riksdagen aflåtas, bland de extra anslagen å sjunde hufvudtiteln till arfvoden åt dispaschörer och dispaschörsassistenter beräkna å extra stat för år 1910 ett belopp af 20,000 kronor.

Dispaschörsväsendet.
[36.]

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande; hvilket utskottet härigenom skolat för Riksdagen

anmäla.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

Bergsskolorna. 34:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och [37.] under hänvisning till hvad i afseende härå blifvit till statsrådsprotokollet (sid. 164 och 165) anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1905—1909 ägt rum, under villkor att *bergsskolorna i Filipstad och Falun* under år 1910 fortsätta sin verksamhet i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 12 januari 1904 angifna plan, hvarom Kungl. Maj:t torde vilja genom inspektion af sakkunnig person sig förvissa, å extra stat för samma år anvisa ett belopp af 23,000 kronor, att såsom *bidrag till uppehållande af undervisningen vid nämnda skolor* till bruks-societetens fullmäktige i järnkontoret utbetalas.

Anordnande af fabriksinspektion.

Anordnande af fabriksinspektion. 35:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet, [38.]

att Riksdagen må, för *anordnande af fabriksinspektion*, på extra stat för år 1910 anvisa

a) till *aflöning åt åtta yrkesinspektörer* 40,000 kronor med 5,000 kronor till en hvar, för år räknadt,

b) till *arfvode åt en assistent i kommerskollegium* 3,000 kronor,

c) till bestridande af kostnaden för *skrifbiträden* och likartade utgifter äfvensom för *hyra, uppvärmning, belysning och städning* af expeditionslokal 12,000 kronor,

d) till Kungl. Maj:ts förfogande för godtgörelse
 åt *tillfälligt förordnade inspektörer* 2,000 kronor,
 eller tillhopa 57,000 kronor.

Ersättning till sjömanshusen.

36:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

*Ersättning
 till
 sjömanshusen.*
 [39.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1900—1909 ägt rum, å extra stat för år 1910 under benämning »*ersättning till sjömanshusen*» anvisa ett anslag af 30,000 kronor för beredande åt sjömanshusen af skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrifning och redovisning samt med utarbetande af sjöfartsstatistiska uppgifter, dock under villkor att aflöningarna till tjänstemännen vid sjömanshus, som erhåller sådan ersättning, icke må utan kommerskollegii medgifvande höjas.

Förstärkning af arbetskrafterna hos statistiska centralbyrån m. m.

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen dels att till arfvode åt en extra ordinarie tjänsteman i statistiska centralbyrån med enahanda aflöningsförmåner, som äro med befattning såsom aktuarie i ämbetsverket förenade, anvisa på extra stat för år 1910 ett anslag af 3,000 kronor, dels att till förstärkning af de till arfvoden åt tillfälliga biträden hos samma ämbetsverk samt till vikariatsersättningar därstädes å ordinarie stat anslagna medel på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 14,000 kronor, dels ock att till inbindning af böcker i statistiska centralbyråns bibliotek bevilja ett anslag af 5,500 kronor, att utgå under åren 1910 och 1911, samt däraf på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

Den till grund för detta förslag förebragta utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 167—177.

Riksdagen har på extra stat för hvart och ett af åren 1906—1909 till arfvode åt en extra tjänsteman i statistiska centralbyrån med enahanda löneförmåner, som vore med befattningen såsom aktuarie i ämbets-

*Arfvode till
 en e. o.
 aktuarie.*

*Anslag till
 förstärkning
 af de till
 arfvoden åt
 tillfälliga bi-
 träden samt
 till vikariats-
 ersättningar
 m. m.
 anslagna
 medel.*

*Anslag till
 förstärkning
 af de till
 inbindning af
 böcker an-
 slagna medel.*
 [40, 41,
 42.]

verket förenade, anvisat ett anslag af 3,000 kronor och begär Kungl. Maj:t nu för ifrågavarande ändamål samma belopp.

Till förstärkning af de till arfvoden åt tillfälliga biträden hos statistiska centralbyrån samt till vikariatsersättningar därstädes å ordinarie stat anslagna medel anvisade 1908 års Riksdag på extra stat för år 1909 ett anslag af 18,000 kronor, hvaraf ett belopp af 8,000 kronor var afsedt till förhöjning i de till de extra ordinarie tjänstemännen hos ämbetsverket äfvensom särskildt de därstädes anställda kvinnliga skrif- och räknebiträdena utgående arfvoden och återstoden 10,000 kronor skulle användas till beredande af en för afarbetande af centralbyråns arbetsbalans nödig förstärkning i den extra ordinarie tjänstemannapersonalen hos ämbetsverket. Då större delen af den balans, som nödvändiggjorde förra årets anslag af 18,000 kronor, kunde antagas vid 1908 års slut vara afarbetad, begäres nu till en amanuens och 16 skrif- och räknebiträden samt till vikariatsersättning ett till 14,000 kronor nedsatt anslag.

För underhåll af statistiska centralbyråns bibliotek är för närvarande å ordinarie stat uppfördt ett reservationsanslag å 1,500 kronor. Som emellertid byrån under de senaste åren erhållit en stor mängd obunden värdefull statistisk litteratur uppgående till omkring 2,450 volymer, till bindning hvaraf berörda anslag icke lämna tillgång, äskas nu för sådant ändamål ett anslag af 5,500 kronor, däraf såsom erforderligt för år 1910 beräknas ett belopp af 3,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, vare sig beträffande anslagen till förstärkning af arbetskrafterna hos byrån eller i afseende å det för inbindning af böcker äskade beloppet. Utskottet har emellertid velat här något vidröra en fråga, som, om än icke stående i direkt samband med förevarande anslagskraf, likväl synes kunna utöfva ett visst inflytande å statistiska centralbyråns utgifter, nämligen frågan om sättet för publicerandet af det officiella statistiska trycket. Det har synts utskottet med skäl kunna ifrågasättas om icke detta tryck, såväl från centralbyrån som från andra ämbetsverk, hvilka utgifva statistiska publikationer, utgår i öfverflödigt stora upplagor. Utskottet har därför velat framhålla önskvärdheten af att frågan om och på hvad sätt en minskning må kunna vinnas, utan att någon olägenhet däraf vållas, varder tagen under ompröfning; och synes det utskottet, som om den för närvarande arbetande s. k. statistiska kommittén lämpligen skulle kunna upptaga denna fråga till behandling i det betänkande, som lär vara att från densamma förvänta.

Under uttalande häraf får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) till arfvode åt en extra ordinarie tjänsteman i statistiska centralbyrån med enahanda aflöningsförmåner, som äro med befattning såsom aktuarie i ämbetsverket förenade, på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 3,000 kronor;

b) till förstärkning af de till arfvoden åt tillfälliga biträden hos samma ämbetsverk samt till vikariatsersättningar därstädes å ordinarie stat anslagna medel på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 14,000 kronor;

c) att till inbindning af böcker i statistiska centralbyråns bibliotek bevilja ett anslag af 5,500 kronor, att utgå under åren 1910 och 1911, samt däraf på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

Brandförsäkring af operabyggnaden och den nya dramatiska teaterbyggnaden vid Nybroplanen i Stockholm.

38:o). Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaden för gäldande af årspremier för brandförsäkring af operabyggnaden och den nya dramatiska teaterbyggnaden vid Nybroplanen i Stockholm på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 62,036 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet, sid. 178—187.

På Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för hvar och ett af åren 1900—1909 på extra stat för gäldande af årspremie för brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm anvisat ett belopp af 18,314 kronor och är i det nu inräknade anslaget för enahanda ändamål beräknadt samma belopp, afseende nästkommande försäkringsår.

På grund af Kungl. Maj:ts den 19 juni 1908 fattade beslut skulle den nya dramatiska teaterbyggnaden vid Nybroplanen i Stockholm genom öfverintendentensämbetets försorg brandförsäkras för ett belopp af 4,500,000 kronor. Genom kontrakt den 1 juli samma år afslutade ämbetet aftal om försäkring af berörda teaterbyggnad från den 1 juli 1908

till den 1 juli 1909 och uppgick premien till 21,861 kronor 6 öre, hvilket belopp af statskontoret förskjutits och sedermera anmälts till ersättande. Förutom detta sistnämnda belopp äskas nu ytterligare 21,861 kronor 6 öre för dramatiska teaterns brandförsäkring under nästkommande försäkringsår.

Ehuruväl utskottet anser det kunna ifrågasättas, huruvida icke den af statsverket i allmänhet använda själförsäkringsprincipen jämväl borde iakttagas i afseende å ifrågavarande byggnader, vill likväl utskottet på grund af de särskilda omständigheter, som äro förenade med byggnadernas tillkomst och den verksamhet, som i dem bedrifves, förorda Kungl. Maj:ts föreliggande förslag och får förty hemställa,

att Riksdagen må till bestridande af kostnaden för gäldande af årspremier för *brandförsäkring af opera-byggnaden och den nya dramatiska teaterbyggnaden vid Nybroplanen i Stockholm* på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 62,036 kronor.

Extra lönetillägg för vissa tjänstemän och betjante.

Extra löne-
tillägg för
vissa tjänste-
män och
betjante.
[44.]

39:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 44 föreslagit Riksdagen att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 21 januari 1909 angifna grunder, af *extra lönetillägg för innevarande år* åt en del tjänstemän och betjante i finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer å extra stat för år 1910 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 98,000 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagens lopp afgifva särskildt utlåtande, hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Bidrag till föreningen för arbetarskydd i Stockholm.

Bidrag till
föreningen för
arbetarskydd i
Stockholm.
[45.]

40:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till bestridande af kostnaderna under åren 1909 och 1910 för den af föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen

af skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 6,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att däraf under innevarande år disponera hälften, eller 3,000 kronor.

Den till grund för yrkandet förebragta utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 187—191.

På därom af föreningen för arbetarskydd gjord framställning beviljade Kungl. Maj:t enligt beslut den 16 november 1906 föreningen för samma år ett belopp af 2,000 kronor till bestridande af hyresafgiften för en af föreningen förhyrd lokal till en af föreningen anordnad permanent utställning.

Vidare har 1907 års Riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, till bestridande af hyresafgiften för åren 1907 och 1908 för omförmälda lokal anvisat ett belopp af 4,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att däraf under år 1907 disponera hälften, eller 2,000 kronor.

Såsom bidrag till bestridande under åren 1909 och 1910 af utgifterna till ifrågavarande permanenta utställning begäres nu ett extra anslag för år 1910 å 6,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att däraf under innevarande år disponera 3,000 kronor.

Då ökningen i föreningens utgifter äro förorsakade dels af en under sista åren i betydlig grad utvidgad verksamhet, dels ock af högre hyra för föreningens utställningslokal, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må såsom bidrag till bestridande af kostnaderna under åren 1909 och 1910 för den af *föreningen för arbetarskydd* i Stockholm anordnade permanenta utställningen af skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 6,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att däraf under innevarande år disponera hälften, eller 3,000 kronor.

Det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel.

41:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande af hvad i statsrådsprotokollet (sid. 191) blifvit i ärendet anfördt, hemställer utskottet,

Det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel.

[46.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, såsom bidrag till *det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 750 kronor.

Stockholm den 16 februari 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Reservation:

vid *punkt 4, mom. C* (angående motion i fråga om löneförhöjning åt den lägre tullpersonalen):

af herr *F. W. Thorsson*, som ansett utskottet böra hemställa,

att Riksdagen, med anledning af herr *A. Åkermans* m. fl. motion, må besluta, att den i motionen omförmälda lägre tullpersonal må för innevarande år tilldelas extra lönetillägg att utgå enligt de grunder, som af nästlidet års Riksdag fastställts vid beviljande af anslag till beredande af extra lönetillägg åt en del tjänstemän och betjante,

vid *punkt 4 mom. C* (angående motion i fråga om beviljande af anslag för höjande af pensionerna för vissa befattningsinnehafvare vid tullverket):

af herr *F. W. Thorsson*, som yrkat, att utskottet måtte hemställa,

att herr *N. E. Lindbergs* ifrågavarande motion måtte af Riksdagen bifallas.

Det skulle här antecknas, att herr *A. Wiklund* icke deltagit i förestående hufvudtitels behandling inom utskottet, äfvensom att herr *F. Berg* icke närvarit vid slutbehandlingen af punkterna 1:o—25:o.

Tabell öfver ordinarie anslagen

1909 års riksstat anslår:						
Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag		Summa.		
		Friheter.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Finans-
17,000	—	—	—	17,000	—	Departementschefen .....
70,300	—	—	—	70,300	—	Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli .....
122,100	—	—	—	122,100	—	Kammarkollegium. Nuvarande belopp .....
						Ökas med .....
144,700	—	—	—	144,700	—	Statskontoret .....
280,000	—	—	—	280,000	—	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande be- Ökas med .....
270,000	—	—	—	270,000	—	Kostnader för allmänna bevillningens uttaxering, Ökas med .....
20,300	—	—	—	20,300	—	Mynt- och kontrollverken .....
15,000	—	—	—	15,000	—	Omkostnader för kontrollverket, <i>förslagsanslag</i> .....
256,500	—	—	—	256,500	—	Kammarrätten .....
45,100	—	—	—	45,100	—	Öfverintendentsämbetet .....
4,372,700	—	—	—	4,372,700	—	Tullverket, <i>förslagsanslag</i> att af tullmedlen direkt Minskas med .....
2,900,000	—	—	—	2,900,000	—	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslags-</i>
94,400	—	—	—	94,400	—	Kommerskollegium .....
33,000	—	—	—	33,000	—	Bergsstaten .....
69,600	—	—	—	69,600	—	Statistiska centralbyrån: Aflöningsmedel för statistiska centralbyrån .....
						<i>Reservationsanslag:</i> Till bibliotekets underhållande .....
						» arfvoden åt tillfälliga biträden samt till
						» officiella statistiska trycket .....
						» en statistisk tidskrift .....
						» utarbetande af en aflönings- och pensions
Tp:t	8,710,700	—	—	8,710,700	—	

*, Af Kungl. Maj:ts föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

Litt. A.

under riksstatens Sjunde hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag.		Summa.	
				Friheter.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.							
.....		17,000	—	—	—	17,000	—
.....		70,300	—	—	—	70,300	—
.....		122,100:	—				
.....		*) 1,300:	—				
.....		123,400	—	—	—	123,400	—
.....		144,700	—	—	—	144,700	—
lopp		280,000:	—				
.....		110,000:	—				
förslagsanslag. Nuvarande belopp		270,000:	—				
.....		70,000:	—				
.....				340,000	—	340,000	—
.....				20,300	—	20,300	—
.....				15,000	—	15,000	—
.....				256,500	—	256,500	—
.....				45,100	—	45,100	—
utgå. Nuvarande belopp		4,372,700:	—				
.....		3,300:	—				
anslag				4,369,400	—	4,369,400	—
.....				2,900,000	—	2,900,000	—
.....				94,400	—	94,400	—
.....				33,000	—	33,000	—
.....							
.....		28,400:	—				
.....		15,000:	—				
vikariatsersättningar		20,000:	—				
.....		17,300:	—				
.....		1,400:	—				
statistik		1,000:	—				
.....		41,200:	—	69,600	—	69,600	—
Transport		8,888,700	—	—	—	8,888,700	—

1909 års riksstat anslår:						
Anvisning i kontant.	Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag.				Summa.	
	Friheter.					
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
T:pt 8,710,700	—	—	—	8,710,700	—	
78,500	—	—	—	78,500	—	Befrämjande i allmänhet af slöjderna. Nuvarande Ökas med .....
11,500	—	—	—	11,500	—	Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart .....
8,700	—	—	—	8,700	—	Befrämjande i allmänhet af bergsbruket .....
50,000	—	—	—	50,000	—	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus
250,000	—	—	—	250,000	—	Byggnader och reparationer, <i>reservationsanslag</i> . Nu- Ökas med .....
44,670	—	30	—	44,670	—	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i> .....
10,000	—	—	—	10,000	—	Observations- och uppbördsprocenter m. m., <i>förslags-</i>
1,100,000	—	—	—	1,100,000	—	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i> .....
6,000	—	—	—	6,000	—	Till bestridande af kostnader för finansdepartementets
						Till biträde inom finansdepartementet vid beredning
135,000	—	—	—	135,000	—	<i>anslag</i> . högst .....
						Restitutioner, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp.....
55,000	—	—	—	55,000	—	Ökas med .....
50,000	—	—	—	50,000	—	Ålderstillägg. <i>förslagsanslag</i> .....
80,043	—	—	—	80,043	—	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> .....
						Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslags-</i>
32,000	—	—	—	32,000	—	Ökas med .....
60,000	—	—	—	60,000	—	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i> .....
S:a 10,682,113	—	30	—	10,682,143	—	Kungl. Operan .....

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag.		Summa.	
				Friheter.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor. ö.	
	Transport	8,888,700	—	—	—	8,888,700	
belopp	78,500: —						
	20,000: —	98,500	—	—	—	98,500	
		11,500	—	—	—	11,500	
		8,700	—	—	—	8,700	
i Stockholm, förslagsanslag	50,000	50,000	—	—	—	50,000	
varande belopp	250,000: —						
	50,000: —	300,000	—	—	—	300,000	
		44,670	—	30	—	44,700	
anslag	10,000	10,000	—	—	—	10,000	
		1,100,000	—	—	—	1,100,000	
bankbyrå, förslagsanslag, högst							
af ärenden rörande bankväsendet m. m., förslags-	4,000	4,000	—	—	—	4,000	
	135,000: —						
	165,000: —	300,000	—	—	—	300,000	
		55,000	—	—	—	55,000	
		50,000	—	—	—	50,000	
anslag. Nuvarande belopp	80,043: —						
	20,000: —	100,043	—	—	—	100,043	
		32,000	—	—	—	32,000	
		60,000	—	—	—	60,000	
	Summa	11,113,113	—	30	—	11,113,143	

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anlagen under riksstatens
Sjunde hufvudtitel.**

		Kronor.	ö.
Finansdepartementet.			
<i>Statskontoret:</i>			
Till ersättning för af statskontoret gjorda förskott.....	283,534: —		
» förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret	7,000: —	290,534	—
<i>Tullverket:</i>			
Till uppehållande på förordnande under år 1910 af en notarietjänst å generaltullstyrelsens kanslibyrå äfvensom af två revisorstjänster och en aktuarietjänst å styrelsens revisionsbyrå	12,000: —		
» förstärkning af arbetskrafterna i generaltullstyrelsens kameralbyrå	2,000: —		
» bestridande af kostnader för generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå, att af tull- medlen direkt utgå	24,500: —	38,500	—
<i>Öfverintendentsämbetet:</i>			
Till uppförande af ett nytt landsstatshus i Härnösand	75,000: —		
» uppförande af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län m. m.	100,000: —		
» uppförande och inredande af tillbyggnad till läns- residensbyggnaden i Östersund m. m.	25,200: —		
» inköp af fastigheten n:is 50 och 51 å kvarteret Blasieholmen i Stockholm	*) 190,000: —	390,200	—
<i>Kommerskollegium:</i>			
Till bestridande af kostnader för handläggning hos kom- merskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering	9,700: —		
Transport	9,700: —	719,234	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

		Kronor.	ö.
	Transport	9,700: —	719,234
Till beredande af arfvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium		3,000: —	
» förstärkning af arbetskrafterna å kommerskollegii afdelning för näringsstatistik		19,760: —	
» arbetsstatistiska undersökningar		38,900: —	
» arfvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium		800: —	72,160 —
<i>Befrämjande i allmänhet af slöjderna:</i>			
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andra lärare vid samma skola		4,800: —	
» till personlig löneförbättring för föreståndaren och förste läraren vid väfskolan i Borås A. Krebs samt för andre läraren därstädes S. H. von Schedvin ...		750: —	
Till uppehållande af föreningens för svensk hemslojd verksamhet under år 1910		15,000: —	20,550 —
<i>Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart:</i>			
Till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandels societetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut samt Malmö högre handelsinstitut		42,000: —	
» upprätthållande och underhållande af en handelshögskola i Stockholm	*)	30,000: —	
» exportstipendier, <i>reservationsanslag</i>		20,000: —	
» handelsstipendier		20,000: —	
Bidrag till Sveriges allmänna exportförenings verksamhet under år 1909		18,300: —	
Till understöd till rederiaktiebolaget Nordstjärnan för uppehållande under åren 1906—1910 af regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La Plata-länderna		90,000: —	
Tilläggsunderstöd till rederiaktiebolaget Nordstjärnan för uppehållande under åren 1908—1910 af ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La Plata-länderna		25,000: —	
Till understöd till aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för uppehållande af regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Ostasien, högst ...		370,000: —	
» arfvoden åt dispasschörer och dispasschörsassistenter *)		20,000: —	635,300 —
	Transport		1,447,244 —

*) Af Kungl. Maj: föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

	Kronor.	ö.
Transport	1,447,244	—
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>		
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun	23,000	—
<i>Fabriksinspektionen:</i>		
Till anordnande af fabriksinspektion	57,000	—
<i>Sjömanshusen:</i>		
Till ersättning åt sjömanshusen	30,000	—
<i>Statistiska centralbyrån:</i>		
Till arfvode åt en extra ordinarie tjänsteman i statistiska centralbyrån	3,000: —	
» förstärkning af de till arfvoden åt tillfälliga biträden i statistiska centralbyrån m. m. anslagna medel	14,000: —	
» inbindning af böcker i statistiska centralbyråns bibliotek	3,000: —	20,000 —
<i>Diverse anslag:</i>		
Till brandförsäkring af operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad i Stockholm	62,036: —	
» beredande af extra lönetillägg åt en del tjänstemän och betjänte i finansdepartementet samt därtill hörande ämbetsverk och kårer, <i>förslagsanslag</i>	*) 98,000: —	
Bidrag till bestridande af kostnaderna under åren 1909 och 1910 för den af föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen af skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet	6,000: —	
» till det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel	750: —	166,786 —
	Summa	1,744,030 —

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.